

"Âlim olsun, âmi olsun her kim..." ifadesinden sadece Arapların kastedilmediği anlaşılabilir. Ama Arap olmayan birçok insan dinleyip de "en üstün veya -hâşâ-en aşağı" fikrine gelmez. Açıklar mısınız?

"Hem Kur'ân'ı tanzir etmek, taklidini yapmak için gayet şiddetli iki sebep var. Birisi düşmanın *hırs-ı muârazası*, diğeri dostlarının *şevk-i taklididir* ki, şu iki sâik-i şedid altında milyonlar Arabî kitaplar yazılmış ki, hiçbirisi ona benzemez. Âlim olsun, âmi olsun, her kim ona ve onlara baksa, kat'iyen diyecek ki, '*Kur'ân bunlara benzemez; hiçbirisi onu tanzir edemez.*' Şu halde, ya Kur'ân bütününün altındadır -*bu ise bütün dost ve düşmanın ittifakıyla battaldır, muhaldir*- veya Kur'ân, yazılan umum kitapların fevkindedir."(1)

Evvela, Kur'ân'ın diğer kelimelerden üstünlüğünü ve farkını anlamak için ille de Arap olmak gerekmiyor. Başka kavim ve dillerden olan insanlar da onun kıraat ve edasından etkilenebiliyorlar. Ezan sesinin tesirinde kalarak İslâm'ı seçenlerin sayısı pek de az değildir.

İkincisi, Kur'ân'ın tefsir ve meali ne kadar Kur'ân'ın aslının yerini tutmamış olsa da, onun diğer kelimelerden farkına ve üstünlüğüne işaret edecek bir vasfa sahiptir. Bu metot ile her kavimden insan Kur'ân'ın üstün yapısını idrak edebilir.

Üçüncüsü, Kur'ân öyle bir camiiyettir ki, insanın sadece aklına hitap etmiyor. Kur'ân kalp, ruh, vicdan, göz, kulak gibi âzalara ayrı ayrı mucizeler bahşetmiş. Tevafuklu Kur'ân göze hitap eden bir mu'cize iken, kıraatindeki haşmet ve mehabet, selaset, akıcılık, kulağa ve kalbe işler.

Dördüncüsü, İslâm potasında erimiş olan Müslüman kavimler artık Kur'ân lisanının Arapça'dan öte cihan-şumül bir ibadet ve iman dili olduğunu ifade etmiş ve anlamışlardır. Hatta öyle ki, hacca giden âmi Türkler ezanı işitince "*Araplar da Türkçe ezan okuyorlar!..*" diye hayret etmişler.

(1) bk. [Sözler, Yirmi Beşinci Söz.](#)